

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Q. D. B. U.

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICA,

EXHIBENS CASUM
DE

CHOREA S. VITI,

QUAM,
DUCE ET AUSPICE NUMINE SUPREMO,

EX
DECRETO ET AUTHORITYTE
GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ,

IN
CELEBERRIMA ARGENTINENSIVM
UNIVERSITATE,
PRO

SUMMIS IN MEDICINA
HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
DOCTORALIBUS

RITE CAPESSENDIS,

Ad D. XVI. Septembris Anno MDCCXXX.

SOLENNI ERUDITORUM EXAMINI

submittit

BARTHOLOMÆUS MARTINUS.
Helvet. Glaronensis.

ARGENTORATI,

Typis SIMONIS KÜRSNERI, Cancell. Typogr.

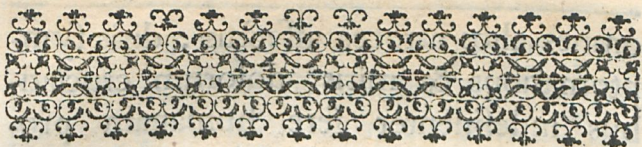
VIRIS,
AMPLISSIMIS, NOBILISSIMIS, CONSUL-
TISSIMIS ET SPECTATISSIMIS,
DNO. JOH. HENRICO
MARTINO,

Præfectura Comitatus Reinthalensis antehac magna
cum dexteritate & laude defuncto, nunc
Inclytæ Glaronensium Reipublicæ Pro-Consuli Gra-
vissimo ac Prudentissimo, & Liberæ sic dictæ Pro-
vinciæ Præfecto Spectatissimo, Patrono, Patrueli &
Fautori suo, omni honoris & observantiæ cultu
ad aras usque prosequendo.

DNO. JOH. MARTINO,
Laudatæ Glaronensium Reipublicæ, Quinqueviro
Meritissimo, h. t. vero Comitatus Werdenbergensis
& Ducatus Warthauensis Præfecto Dignissimo, Pa-
renti suo Dilectissimo, filiali obsequio & amore æ-
viternum colendo.

*Hæc primitias suas cum omnigena felicitatis voto, qua
par est reverentia & observantia dedicat,
consecrat & inscribit.*

AUTHOR

PROOEMIUM

Homo, qui ab Omnipotente
Creatore summis præ aliis
animantibus exornatus fuit
prærogativis atque benefi-
ciis, tot tantaque deplo-
rando lapsu sibi contraxit mala, ut me-
ritas peccati pœnas & contumaciæ
multas, ut etiam ingenti ea, qua antea frue-
batur felicitate deturbatus, vita nunc
miserrime variis ærumnis & calamitati-
bus onusta illi sit agenda. Quis autem
omnibus afflictionibus & morbis non
solum in corpus, sed & animam tyranni-
dem suam exercentibus enumerandis par
esset? brevitatis hinc gratia mittentes

A

omnes

omnes alios atroces affectus , diris symptomatibus & miris dolorum cruciatibus indefinenter fere humanam progeniem vexantes , solummodo nos convertimus ad accuratiorem contemplationem convulsionum, & paulo majori cum studio ac diligentia inquirimus in diversas illarum species nulli ætati parcentes, & artus concutiendo, vario modo distorquendo, oculos circumvolvendo, triste sæpius spectaculum intuentibus exhibentes. De iis sane integra conscribere possemus volumina, inter illas vero haud ultimo recenseri meretur loco ea species, quæ alias etiam sub nomine Choreæ S. Viti venire solet, qua affecti, uti ex sequentibus patebit, miris gesticulationibus adstantes non solum in admirationem rapiunt, sed & tum peritis, tum imperitis terrorem incutiunt. De qua ægritudine, quantum pro exiguo ingenii modulo, ut & temporis, cujus premor angustia, licitum erit agere, &

vires

vires meas experiri animo quidem pro-
posueram; ad quod non parum incitatus
partim quia mihi contigit talem ægrum
invisere, & cuncta occurrentia phæno-
mena observare, partim quia pauciores
hactenus hoc argumentum prolixè per-
tractarunt; sed contemplando tenuitatem
meam & materiæ explicandæ difficulta-
tem perterritus à proposito meo fere
iterum destiteram, nisi benevolentia Le-
ctoris fretus fuisset, quem proinde sub-
misisse etiam atque etiam rogo, ut juve-
nilibus his meis conatibus ignoscat, &
paucas has rudi Minerva & festinante
calamo parum solide elaboratas pagellas
benigno animo & oculis intueatur. Ita-
que favente S. S. gratia rem aggredior,
faxit interea Divina Clementia, ut cona-
mina hæc cedant in Nominis Sui gloriam
& proximi aliquale commodum.

HISTORIA.

A NNO 1726. mense Septembri cum
 Dieffenhofii apud Virum Celeberr. &
 Practic. felicissimum D. D. BRUNNERUM
 artis medicæ excolendæ gratia degis-
 sem, sequens casus sese obtulit. La-
 nionis filia, decem circiter annos nata, habitu cor-
 poris laxo & spongioso, constitutionis teneræ, staturæ
 pro ætate sat proceræ a nimia (uti confessa est) com-
 messatione fructuum horarum male se habere cœpit,
 & primo quidem conquesta est de dolore ventriculi &
 anxietate præcordiorum, unde jussu Matris in lectum
 se recepit, sed ibidem non ultra quadrantem horæ com-
 morata, ex improvise in hypocaustum & quidem
 saltando redibat. Ubi varias pedibus manibusque, i-
 mo toto corpore instituebat gesticulationes, tanta cum
 celeritate, ut Gesticulator etiam exercitatissimus, simili
 sive totius corporis sive membrorum tantummodo ali-
 quorum commotione flexioneque eam imitari vix
 poruisset; interdum enim plane mirandos saltus ad di-
 stantiam plurium pedum fecit, sæpius aliquamdiu in
 uno eodemque loco perstans ad magnam altitudinem
 tunc saliendo pertingebat, pedibus humum nonnun-
 quam contudit, & ubi a matre, isto insolito specta-
 culo vix non exanimata, in lectum deducta fuit, eosdem
 gestus aliquamdiu continuare conabatur, ita ut vi in
 lecto detinenda fuerit, interim præsentente paroxysmo,
 qui periodicus erat, singulis diebus aliquoties rediens,
 & per dimidium horæ, diutius interdum durans, tanto
 pollebat membrorum robore, ut a viris robustis lecto
 coërceri vix potuerit. Cum tamen semper finito illo
 de maxima querebatur artuum lassitudine, & tanta de-
 bili-

bilitate, ut extra insultus tempus è lecto surgere haud
 valuerit; præterea si poculum potu repletum imprimis
 durante paroxysmo in manus ei porrigebatur, mille gesti-
 culationes exhibuit, priusquam ori admovit, & liquida
 avide licet petens deglutire minime potuit, sed statim
 suborta tussi per nares aut os constanter rejecit; coete-
 rum tamen mente semper bene constabat, & finito par-
 oxysmo ante actorum exacte recordabatur, nec quic-
 quam insipienter aut delire loquebatur; interim Paren-
 tes de salute infantis admodum anxii, morbum istum
 insolitis symptomatibus stipatum veneficis (pro more
 vulgi, qui quoties aliquid, quod captum superat
 accidit, id statim dæmoni vel, ut Cl. Willis ait, anicu-
 læ insonti in vicinia forte degenti adscribunt) impu-
 tantes, auxilium Brunneri implorabant, qui pro sua
 in medicina dexteritate morbum debitis profligens re-
 mediis, illam sanitati pristinae restituit, ita ut hodie-
 rum ad usque diem vitam, quantum equidem mihi
 notum, incolumem degat,

§ I.

EX recensita morbi historia clare elucescit, fuisse
 illam convulsionum speciem, quæ vulgo
 Choreæ & Saltus S. Viti *S. Veits Tanz* /
 ab aliis etiam morbus S. Modesti, à Para-
 celso vero Choreæ lasciva appellatur. Priusquam autem
 ad ejus explicationem progredimur, paucis Ety-
 mologiam hujus affectus contemplari ratum duximus.
 Choreæ itaque derivatur a vocabulo græco *χορεία*,
 quod communiter illam motionem pedum & cor-
 poris ad rhythmum & legem musicam denotare vide-
 tur, quæ saltatio alias dicitur, & quia ægri superius
 narrata convulsionum specie vexati, membra certo
 A 3 respere

respectu, etiam absque musices sono saltantium instar movent, & choreas quasi ducunt, ideo & inde nomen Choreæ sive Saltus ei impositum, Sancti Viti vero, à Sancto quodam hujus nominis Viro, de quo traditur, quod S. Vitus & plagæ & pœnæ loco hunc hominibus morbum immittat, aut imprimis quod hujus Sancti intercessione homines isto morbo laborantes liberati fuerint, unde variis in locis Sacella Divo isti fuerunt exstructa, ad quæ certo anni tempore multitudo muliercularum tripudiantium confluerat, ut ejus Divi ope per continuos fere saltus à morbis liberaretur, sic Joh. Rudolph. Camerar. (a) sacelli S. Vito dicati in Drefelhausen dictionis Rechbergenis non procul à Geißlingen, prope Weissenstein in finibus Ulmensium siti mentionem facit. Cujus itidem Georg. Horstius (b) meminit. Phil. Camerar. (c) suo adhuc tempore tale sacellum in monte prope Ravenspurgum, nomen à Sancto isto Viro habens monstratum fuisse perhibet. A Paracelso autem Choreæ lasciva nominatur, quia crediderat, eam a solo imaginationis vitio provenire.

§. II.

Variæ & differentes hujus saltus à quibusdam Authoribus narrantur species, dum aliam dicunt esse idiopathicam, aliam symptomaticam, aliam naturalem à causis naturalibus provenientes, aliam supernaturalem a diabolo vel sagis (uti putant) excitatam.

Ad

(a) in Syllog. memorabil. med. & natur. arcan. Cent. X. P. 74.
 (b) Lib. 2. obs. 45.
 (c) Horar. Succif. Cent. 2. c. 81.

Ad quam merito refertur ea, quæ sedecim viris & tribus foeminis in cœmiterio choreas ducentibus ex imprecatione sacerdotis anno 1012, accidisse perhibetur ex Vincentio Belvacensi. Aliam constituunt continuam à principio morbi ad finem usq; durantem, ubi ægri continuo, nisi per inevitabilem dormiendi necessitatem aliquando interpellantur, saltare gestiunt, uti ex observatione. (d) FELIC. PLATERI de foemina quadam Basiliensi, per integrum fere mensis spatium publico loco tripudiante (e) annotata apparet; talis etiam fuit chorea St. Viti, quæ anno 1374, instar pestis per quatuor annos grassata est. Aliam periodicam & plane convulsivam per certa vel incerta temporis intervalla redeuntem. Cui, quia & ea in præcedentibus à nobis annotata saltus species annumerari meretur, ideo reliquas omnes sicco transeuntes pede, de hac sola, quantum angusti temporis cancelli permittunt, agere nobis proposuimus.

§. III.

Definiri autem potest hic morbus, quod sit convulsionum species varia membrorum contorsione, & saltantium instar commotione agrum exercens, diversis à causis proveniens.

§. IV.

Exhibita morbi definitione, nunc contemplanda occurrunt signa, quibus dignoscatur ab aliis convulsivis affectibus. Et I.^{mo} quidem ab Epilepsia in eo, quod insultu epileptico ager subito amissis

(a) in observat, Lib. I, Cap. 3.

missis omnibus sensibus externis & internis prosternitur, cum stridore dentium, contractione pollicum, spuma oris, & aliis diris symptomatibus, secus autem incipit paroxysmus choreæ S. Viti; & licet epileptici, durante paroxysmo, miras interdum gesticulationes instituant, ita ut nulla fere corporis inflexio vel positura noscatur, teste Graviss. Cl. BOERHAAV. (a) quam inflexionem non exhibent, finito tamen illo æger etiamsi perfecte iterum sui compos, minime in paroxysmo actorum recordatur, cujus contrarium in Chorea S. Viti observatur. 2.do à Catoche sive Catalepsi, qua correpti repente immoti, nec sentientes illum corporis statum retinent, quem primo momento accedentis morbi habebant. 3.^{io} ab aliis convulsio-num speciebus v.g. Emprosthotono, Opisthotono & Tetano, in eo, quia in illis non repetitis vicibus nunc totum corpus nunc membra quædam eriguntur vel inflectuntur, nec tam differentes mutationes & agitationes deprehenduntur, uti in saltu S. Viti, sed tantummodo per spasmum musculi cervicem & dorsum retro flectentes ita contrahuntur, ut pedes & caput posterius fere jungantur, uti in Opisthotono, vel caput & pedes antrosum flectantur, uti in Emprosthotono, vel denique corpus æqualiter fere obrigescat, & in longitudinem quasi extendatur, ut in Tetano, de quibus prolixius evolvi meretur Cl. ZWINGERUS (b) & alii, 4.to à Tarantismo sive illo morbo, qui istu Animalculi, de genere phalangiorum, in Apulia copiose provenientis, arva incolentis & viatoribus tempore præcipue messis, messoribus insidias struentis, magnitudine

(a) in Aphorism. de cognosc. & curand. morb. *id est* (a)
 (b) in Theatr. Prax, p. m. 279.

dine circiter glandem æquantis, octo pedibus & totidem oculis instructi, differentis coloris, tela textentis &c. Tarantula dicti infligitur, & 1.mo quidem respectu causæ, quæ est Tarantula, alia plane Chorea S. Viti. 2.do ratione symptomatum quæ in pluribus differunt ab illis in saltu Viti; nam tarantula demorsæ, paulo post humi concidunt, ut semimortui, cum sensuum & virium jactura, difficili, interdum luctuosa respiratione, ac diu jacent velut exanimes, nec surgunt, nec saltare incipiunt, nisi prius audito à citharœdis musices & quidem (ut contendunt) colori ac genio tarantulæ convenienti sono, ubi dein saltationem ad plures horas imo dies prætrahunt, nec unquam tamen sine instrumentis musicis saltant, in quibus si aliquam dissonantiam percipiunt, vehementibus illico suspiriis affliguntur. 3.^{uo} respectu effectuum, quia morfu Tarantulæ ægri in præsentaneum plerumque vitæ periculum (ni mature musica succurratur) præcipitantur, & tandem 4.to curationis modo, quæ in tarantismo vix aliter succedit quam musica, uti Cl. BAGLIVUS (a) fusius annotavit, cum e contra in ista specie saltus Viti, de qua agimus, uti non ad musices sonum saltationem instituunt, ita etiam illa in curatione vix quicquam efficitur, sed alia plane medendi requiritur methodus.

§. V.

Tradita morbi diagnosi, cum recta causarum agnitio, medentibus ferè idem quod naucleris nautica pyxis præstat, & plurimum ad curationem contribuat

B

(a) In Dissertat. de morfu Tarantulæ.

tribuat, ideo & nobis incumbit serua tam proximæ, quam remotarum causarum indagatio; proximam igitur quod attinet, illa meritò derivatur ab inordinato influxu liquidi nervei alternatim in musculos antagonistas, proveniente ab irritatione fibrillarum nervearum.

§. VI.

Nascitur autem hæc causa proxima ex aliis, iisque diversissimis causis, quæ commodè tamen dividuntur, vel in remotas corpori in hærentes & prædisponentes dictas, ac procatarcticas; prædisponentes autem dicuntur illæ, quæ corpus ita mutant, ut aptum reddatur suscipiendi morbum, si alia sc. procatarctica; quæ eam in actum deducat, accedit. Inter illas igitur primo loco recenseri potest hæreditaria dispositio, si nimirum talibus parentibus procreati, qui similibus convulsivis motibus erant vexati, nam Parentum morbos sæpius in liberos transmigrare & per successionem quasi tradi, quotidiana docet experientia. 2do tenera nimis & imbecillis nervorum structura, quæ, quia sensibilior, facilius etiam irritatur, & ad spasmodicas tales contractiones stimulatur uti à Cl. FR. HOFFMANN. (a) optime demonstratur. 3^{tio} Laxitas nimia viscerum chylicationi inservientium. 4to dyserasia humorum qualiscunque.

§. VII.

Inter causas autem procatarcticas primo loco ponendus aër, de quo & in vulgus notum, quanta mala,

(a) in Med. Rational. System. tom. 2do.

la, si qualitate quacunq̄ue noxia imbutus, masticatis & deglutitis cibis permixtus, aut per quascunq̄ue vias interiora corporis subiens inferre queat, imprimis infestus generi nervoso, de quo proin jam Medicorum Parens, Divus ille HIPPOCRATES (a) bene dixerat, eum esse maximum auctorem & dominum in omnibus, quæ corpori accidunt. 2.do ingesta, jam vitiosa qualitate, ut sunt fructus horæi non sat maturi imbuta, si adhuc majori quantitate, quam ut à ventriculo & concurrentibus ad digestionis opus humoribus subigi possunt, assumuntur, 3.^{io} retenta, quæ excernenda fuissent. 4.^{io} animi pathemata, ira, mœror, timor, tristitia &c. Quæ in infantibus hujus ætatis præposteræ disciplinæ scholasticæ rigidiori ac insuetæ subjectis præcipueprehenduntur; quanta autem illa non solum infantibus, sed & adultis inferant mala, quotidiana docet experientia, & de illis consuli potest Cel: BOERHAAV. (b) 5.^{io} Vermes, vel in intestinis aut ventriculo stabulantes, atque rosione sua systema nervosarum partium graviter irritantes talem morbum procreare valent, uti apparet (c) ex *Actis Berolinensium*.

§. VIII.

Exhibitis morbi causis tam proxima quam remotis, indagando ulterius pergimus, & quidem ad nervos, qui sc: primario afficiuntur, an sint illi ex cerebro, vel potius e spinali medulla prodeuntes, quorum posteriores præ prioribus irritari inde concludimus

B 2

pri-

(a) Libr. de stat. § 7.

(b) in Institut. med. §. 771.

(c) Volum. 2do, p. 54.

primo, quia inspectio Anatomica nos docet, nervos spinalis medullæ prospicere illis partibus sc. extremitatibus, in quibus præcipue convulsivi isti motus exeruntur. 2.do quia observamus, quod si nervi intra cranium originem fumentes offenduntur, liberum sensuum tam interiorum, quam exteriorum exercitium statim tolli, uti in Epilepsia, nec non Apoplexia clare patet, unde etiam ratio redditur, cur in CHOREA S. VITI sensus omnes integerrimi permaneant.

§. IX.

In explicatione autem mirabilium hunc morbum committantium phœnomenorum magnum inde nobis affulget lumen, si paulo attentius consideramus anastomosis nervorum per totum corpus, a Cl. WILISIO & VIEOSANO accurate descriptam, figurisque illustratam, qua mediante mirabili mechanismo, irritatio facta in uno nervorum ramulo, statim eodem fere momento diffunditur in loca diffusa & remota, absque eo, quod tangantur, pungantur, vel vellicentur, quod toties experimur, quoties plumeola, vel etiam levissimo stramine nervosam per nares expansionem tangimus, ubi per consensum statim irritari videmus nervos pectoris, diaphragmatis atque abdominis, adeo ut motus vehementes sternutationis oriantur, vel si nervi asperæ arteriæ leviter afficiuntur, tunc illico excitari deprehendimus tussim; præterea quotidie fere observamus, quantos etiam suaveolens alias, moschi odor in Hystericis & Hypochondriacis producere valeat convulsivos motus; deinde si perpendimus musculi fabricam & aptum eius ad perficiendam actionem, cui destinatus, nexum, insertionem, vim item & directionem il-

lius

lius totidem mechanicis auxiliis , v. g. fasciis, hypomochleis, trochleis &c. adjuvam atq; ejus agendi modum, nervorumque per illum expansionem, ita ut nullum fere deprehendatur punctum, in quo non talis fibrilla nervea adsit; porro miram & plane diversam ab aliis locis nervorum in musculo evanescentiam, de quibus promore eruditè agentes evolvi possunt *Celeb. Viri BOERHAAV. (a) WILLIS (b) BERNOULLIUS (c) & alii.* Porro liquidi nervei sive spirituum animalium per nervos, musculis influentium, quantum à posteriori colligere possumus, naturam fluidissimam facillimeque mobilem; denique quanta cum celeritate Chironomi atque Gesticulatores animæ imperio, hos vel illos musculos moveant, qui motus iisdem instrumentis & mechanico modo fiunt, ac involuntarii sive convulsivi, nec in actione ipsa, sed causa tantummodo efficiente ab illis discrepant, dum scilicet prior ab imperio Animæ, secus ac posterior proficiscitur.

§. X.

His igitur præmissis indagando ulterius pergimus ad dolorem ventriculi & anxietatem pectoris, quæ nostro quidem iudicio inde originem duxere, quod cibi partim etiam nimia quantitate ingesti & vitiosa qualitate imbuti non bene digeri, & in chylum laudabilem converti potuerunt, sed diutius in ventriculo hærentes, in loco calido, qualis ventriculus est foti, sibi-

B 3

que

- (a) *Instit. Med. de muscul. action.*
 (b) *Tract. de mot. musculor.*
 (c.) *Diff. de mot. musculor.*

que commissi, statim in motum fermentativum redacti fuerunt, & eam acquisiverunt indolem, quam suæ naturæ loco calido stagnantes debent, sicque in acidum humorem conversi, nerveam admodum sensilem Ventriculi tunicam lancinando molestum illum doloris sensum inducere, atque ob illam in §. IX. annotatam nervorum anastomosin inter costales nerves & diaphragmaticos etiam in consensum trahendo anxietatem pectoris excitavere, cum autem ob longiorem moram materies sive cruditates istæ in primis viis hærentes non solum actiores redditæ, sed jam pars quædam in vasa lactea propulsa atque massæ sanguineæ permixta & fibrillis nerveis applicita fuerit, illas pro singulari superficiæ suæ structura & applicatione, diversimode irritando inordinatum spirituum animalium per nervos in musculos influxum produxerunt & violentos illos convulsivos motus excitaverunt; certum quippe est quietem corporis dependere ab æquabili liquidorum imprimis spirituum animalium per ductus & canaliculos suos distributione, ita ut in nullum antagonistarum musculum præ altero impetuosior fiat influxus, unde consequenter etiam nullus præ antagonista majorem vim exserere poterit; si vero, quacunque de causa id proveniat, huic vel illi musculo v. gr. deltoidi aut alii duplo celerius applicatur liquidum nervorum, tunc necessariò sequitur, illum eodem tempore etiam duplo plus liquidi nervei præ reliquis scilicet antagonistis recipere & tantum illis decedere, quantum huic accedit, unde prona fluit consequentia, illum tunc etiam fortius agere & antagonistarum resistantiam longe superare posse, sic igitur quantum augetur influxus in elevatores v. gr. humeri, tantum ille minuitur in antagoni-

gonistas sive depressores, & inde elevatores depressoribus prævalentes humerum elevabunt. Idem fit cum cæteris manuum vel pedum ac totius corporis musculis. Si jam ideo inordinatus à diversa nunc horum, nunc illorum musculorum irritatione proveniens succi nervei influxus in antagonistas alternatim fit, etiam illos alternatim agere atque unum alterius resistantiam superare debere clarissimè patet; quo magis autem musculus inflatur, eò etiam fortius se contrahit & actionem suam majori vi absolvit, unde demonstrari & explicari posset, qualis esse & in quosnam musculos fieri debeat influxus ad efficiendam tam validam & uno fere tempore contingentem illorum contractionem, ut nimirum non solum aptus ad saltum corporis situs inducatur, sed etiam ut moles corporis à contactu pavimenti removeatur, ac factò saltu à terra, cui insistit, sursum impellatur, quousque impetus gravitatis sensim auctus æquetur impetui illi projectio saltus, item quantum vis motiva, quæ ad efficiendum saltum requiritur, superare debeat pondus corporis; quia autem hæc describere minis prolixum hic foret, ideo L. B. ad incomparabilem JOH. ALPH. BORELL. (a) ista de materia non minus eruditè quam ex instituto agentem remittimus; potius pergentes ad indagandum illud symptoma, quò acciderit, quod liquida deglutire non potuerit, sed suborta tussi per os & nares constanter rejecerit; quod inde evenisse autumamus, quia ut notum, in valde composita deglutitionis actione velum palatinum extendi & foraminibus narium ita applicari debet, ne deglutienda per illa red-

(a) Libr. de mot. Animal. p. 207. & seq.

eant & itidem epiglottidem glottidis rimæ, ne quicquam de cibis aut potu in illam delabatur; si igitur ob spasmodicam aliqualem affectionem velum palatinum non rite, ut in statu naturali fit, explicatur, sicque foraminibus narium applicatur, non recte etiam munere suo fungi & liquidorum per nares eructationem, nec epiglottis ob similem spasmodicam affectionem glottidem recte operiens delapsum in asperam arteriam impedire potuit, unde liquida nacta occasionem irruendi in glottidem & asperam arteriam substantiam illam valde sensibilem stimulando statim tussim excitabant, ubi postea per violentos istos excitatos reciprocos concussus expiratorios iterum per quascunque vias ibidem obvias fuerunt expulsa, dum autem spasmodica epiglottidis contractio erat exigua, nec magnam in glottide aperturam relinquebat, quam non claudebat, ratio inde patet, cur sine incommodo solida deglutire potuerit.

§. XI.

Restat autem adhuc quædam in explicatione difficultas respectu paroxysmorum singulis diebus statis ferè temporibus redeuntium, num id inde evenerint? quod per validissimos illos musculorum motus partiumque agitationes fluidissimæ sanguinis & liquidi nervei partes fuerint dissipatæ, ita ut non amplius sufficienti quantitate ad paroxysmum longius protrahendum influere in musculos potuerint, sicque paroxysmum diutius protrahere, quod ex parte etiam confirmare videtur debilitas & lassitudo illa paroxysmum excipiens; vel an fortasse etiam per istos superius annotatos spasmodicos motus materia irritans corpore fuerit

rit expulsa, unde ad tempus nervi ab irritatione liberati manerunt, usquedum tandem iterum ex primis viis vel quocunque alio loco sufficiens quantitas materiæ peccantis ad producendum novum paroxysmum in massam humoralem transierit, & nervis denuò applicita novum paroxysmum resuscitaverit. Quæ cum altioris sint indaginis, ideo etiam aliis dijudicanda relinquimus.

§. XII.

Accedimus autem nunc ad effectus, quos dirus hiemorbus, ni mature convenientibus remediis ei succurratur, producere valet, qui sane non spernendi; nam per convulsivos istos sæpiusque redeuntes motus genus nervosum adeo debilitatur ac læditur, & talis illi quasi inducitur habitudo, ut levi postea sed causa spasmodicæ illæ constrictiones resuscitentur, & motus isti vitiosi in consuetudinem tandem ferè abeant, unde facile tot violentis & repetitis convulsivis motibus arctum contorsiones, distorsiones & deformitates inducuntur; ac tandem plane nervos cerebri indies magis in consensum trahendo in deplorandum epilepticum morbum degenerant, & sic denique epilepsiæ communes effectus, nempe vacillationem memoriæ, hebetudinem, fatuitatem, paralyin, apoplexiam & tandem mortem procreant.

§. XIII.

Prognoseos ergò tenendum, hunc affectum, si negligatur, suo haud carere periculo, et si radices jam altiores egerit, curatu difficilem & pertinacem (quod
 C test.

test. Graviss. Cl. WEPFERO (a) & Cl. HOFFMANNO (b) nervosis, affectibus solenne) evadere, nisi fortasse accedentibus pubertatis annis, ut Cl. SYDENHAM vult (c) per mensium fluxum mitigetur, vel in aliquibus plane tollatur; interim tamen semper eò pertinacior est & minus remediis auscultat, quo tenerior, præsertim à dispositione hæreditaria nervorum est constructio.

§. XIV.

Nihil aliud jam superest, quam ut pauca de curatione adhuc addamus, cujus cardo in eo consistere videtur. 1) ut materies peccans è primis viis eliminetur, 2) acrimonia hærens in massa humoralis corrigatur, 3) ut nervosum genus roboretur, 4) ventriculi & reliquarum partium tonus restituatur.

§. XV.

Ad scopum ergo nostrum feliciter obtinendum, serio inquirendum erit in constitutionem primarum viarum scil. ventriculi atque intestinorum, ac si per certa signa deprehendimus sive cruditates acido-viscidas sive vermes illis inhærere, tunc in tempore convenienti vomitorio vel purgante hæc heterogenea è corpore eliminentur, & quidem si cruditates vitiosæ, tunc præparandis illis & amovendis ex sequentibus naturæ & constitutioni agri apta ac congrua pro judicio medentis eligi, & adhibita debita prudentia conveniente

(a) In obs. med. practic. de morb. capit.
 (b) In Medic. Ration. System. tom. 2. passim.
 (c) Oper med. tom. I, pag. 518. & 682. edit. Genev.

niente dosi præscribi possunt. v. g. tartar. emet. rad. ipecacuanh. rhabarb. ver. jalap. fol. fenn. mann. calabr. magnes. alb. syr. de cichor. cum rhabarb. passul. laxativ. &c. quæ vel in substantia exhibentur vel ad palatum ægri in varias formulas rediguntur.

§. XVI.

Si vero vermes in illis stabulantur, atque rosione sua tunicam ventriculi & intestinorum irritando tales convulsivos motus concitant, ad expellendos ingratos istos hospites, talia in usum vocanda, quæ vim quasi specificam anthelminticam obtinent, v. g. Mercur. dulc. aloë hepatic. diagryd. sulphur. sem. cinæ tanacet. trochisc. alhand. hermet. Scret. agarie. trochisc. mass. pilular. de succin. Crat. Emanuel & similia, quæ vel in forma pulveris, pilular. aut boli aut quocunque alio modo ægro exhiberi possunt, in quibus selectum observare medico maxime incumbit.

§. XVII.

Expurgatis sic primis viis, si humores acrimoniam à cruditatibus §. XV. annotatis jam contraxerunt, tunc ad illam corrigendam absorbentibus utendum v. g. ocul. 69. ppt. test. ovor. ppt. conch. ppt. corall. rubr. & alb. ppt. os. sep. c. c. ust vel ph. ppt. mandibul. luc. pisc. cret. ppt. crystal. ppt. &c. Ad roborandum autem genus nervosum atque motus convulsivos avertendos & præcavendos nervina antepileptica & antispasmodica sic dicta suppetias ferunt exoptatissimas ex. gr. unicorn. ver. ungu. alc. succin. alb. dent. hip;

hippopot. castor. lap. bezoard. or. & occ. agagropil. cinnab. antimonii vel nativ. antimon. Crud. rad. pœon. betonic. valerian. petasit. visc. quern. sem. pœon. pulv. epileptic. marchion. craton. specif. cephal. Mich. theriac. cœl. aq. cinamom. buglos. cordial. Nor. epileptic. Lang. syr. fl. tunic. conf. de hyacinth. liq. c. c. succinat. sal. volat. oleos Sylv. c. c. viper. ess. castor. succin. &c. Quæ pro lubitu Medici in substantia decocto, infuso, pulvere aut mixtura propinari possunt.

§. XVIII.

Tonus vero ventriculi debilitatus ut iterum restituatur, sicque nova generatio vel vermium cruditarum acido-viscidarum impediatur, sequentia egregio esse possunt præsidio. v. g. rad. galang. zedoar. calam. aromatic. acor. ver. absynth. chamonill. rom. cent. min. card. benedict. sem. anis. fœnicul. zingib. cardamom. caryophyll. cinnamom. macis. pulv. stomachic. Bireckmann elixir. stomach. Mich. ess. absynth. comp. Conerding. extr. card. bened. cent. min. & quæ plura,

§. XIX.

Præterea regulæ diæteticæ bene sunt observandæ, quippe quæ plurimum ad curationem conferunt, hinc omnia acida, saccharata, mellita, pastæ farinaceæ, fructus horæi summopere vitanda, è contrario quæ facile digeruntur, quæ chylum laudabilem præbent, quæ alvum apertam servant, parva quantitate, sed sæpius conceden-

cedenda, opera insuper danda, ut animus sit pacatus, ab ira, metu, terrore sibi caveant ægri, somnus largior concedendus & exercitium corporis moderatum suadendum &c.

§. XX.

Generali autem indicationi remediorum in tali morbo proficuum annectere ratum duximus & illam medendi methodum, qua haud sine prospero cum successu usus fuit B. D. D. Brunnerus, in supra recensito affectu convulsivo profligando, postquam vocatus erat ad ægram, cum ex recensione diætæ infantis ac certis aliis signis concludere potuit, in primis viis adesse saburram vitiosorum humorum, finito paroxysmo tempore intermissionis statim exhibuit sequens vomitorium

℞ rad: Ipecacuanh. ʒʒ

Tart. emet: gr. j

M: f pulv: pro dosi

a cujus usu multum cruditarum acido-viscidarum per superiora ejecit, quo facto paroxysmi statim mitiores redditi fuerunt, unde illud debitis interpositis alterantibus bis repetiit, deinde ad humores edulcorandos, atque nervorum genus roborandum sequentem pulverem præscripsit

℞ pulv. rad. pœon.

Visc. quern. ʒā ʒij

C. c. ph. ppt

unicor. ver. ppt

ungul. alc. ppt

succin. alb. ppt

Cinabr. antimon. ʒā Div

M.

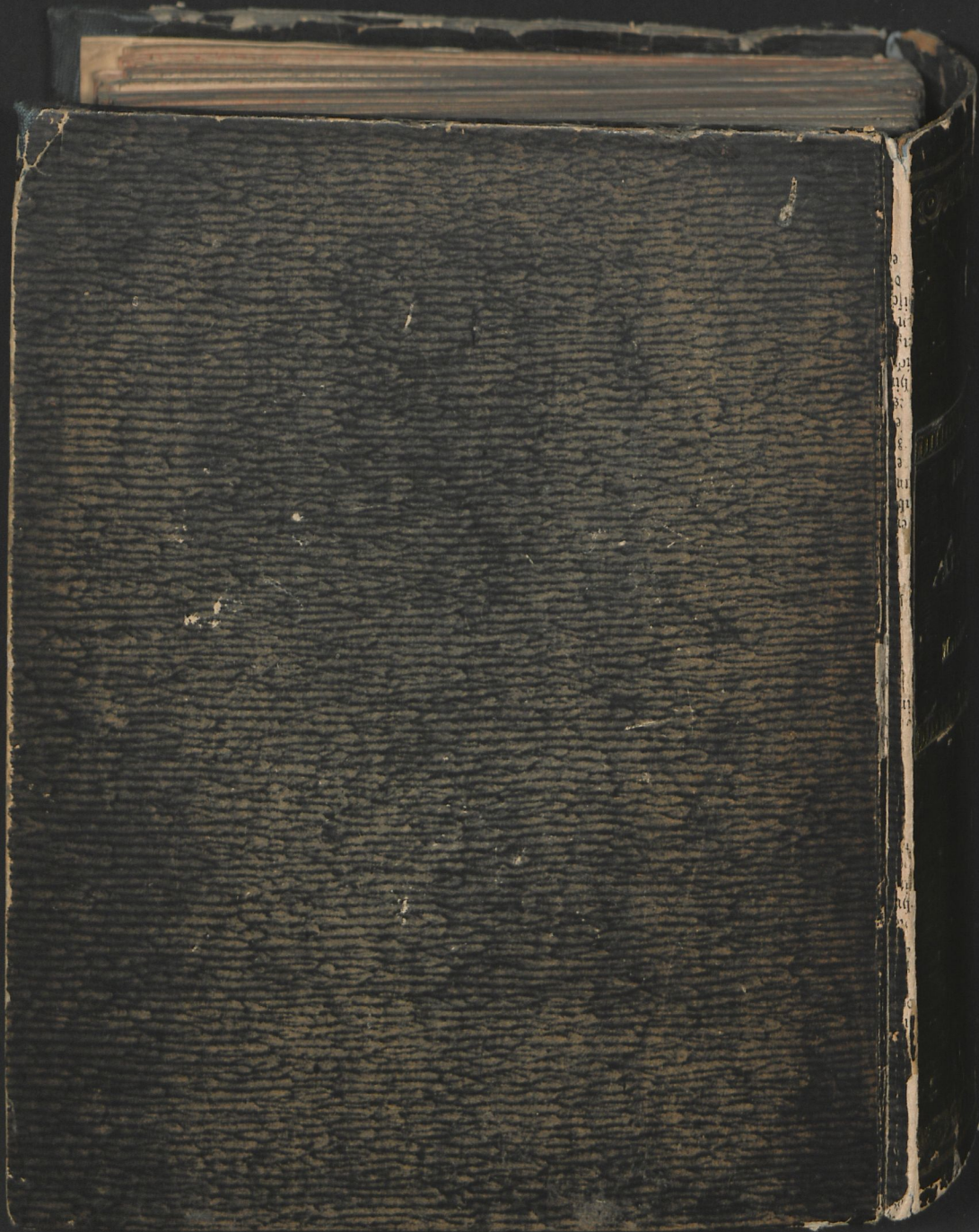
M. d. ad sc. S. Pulver davon alle Tag drey mahl 3.
 Messersspitz voll zunehmen / cui postea adhuc pulv.
 stomach. Birkin. & trag: aromat. off zij vel iij ad-
 didit. & ejus usum per longum tempus continuari
 præcepit; præterea regulas diæteticas exacte obser-
 vandas inculcavit, præservationis gratia lene laxans, cu-
 jus basis Rhabarb. singulis fere mensibus usurpandum
 præscripsit &c. Et hæc sunt, quæ de morbo illo in com-
 pendio tradere mecum constitui, quia plura addere
 temporis angustiæ haud permiserunt. Quare te L.
 B. enixe rogo, ut hisce præmissis faveas & si alicubi
 erravero ignoscas. Interim Deo T. O. M. pro viribus
 hæctenus concessis sit Laus, Honor, & Gloria,

F I N I S,

(X 228 2770)

W 17

Q. D. B. U.
DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICA,
EXHIBENS CASUM
DE
CHOREA S. VITI,
QUAM,
DUCE ET AUSPICE NUMINE SUPREMO,
EX
DECRETO ET AUTHORITY
GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ,
IN
CELEBERRIMA ARGENTINENSIVM
UNIVERSITATE,
PRO
SUMMIS IN MEDICINA
HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
DOCTORALIBUS
RITE CAPESSENDIS,
Ad D. XVI. Septembris Anno MDCCXXX.
SOLENNI ERUDITORUM EXAMINI
submittit
BARTHOLOMÆUS MARTINUS.
Helvet. Glaronensis.

ARGENTORATI,
Typis SIMONIS KÜRSNERI, Cancell. Typogr.

